

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS 2023 METŲ ATASKAITŲ RINKINIO PATVIRTINIMO

2024 m. kovo 26 d. Nr. T-X-266
Varėna

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 3 dalies 1 punktu, Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-VIII-89 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento“, 101 punktu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, 17 straipsnio 10 dalimi ir atsižvelgdama į Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2024 m. vasario 15 d. raštą Nr. SD-5 „Dėl 2023 m. ataskaitų rinkinio pateikimo“, Varėnos rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2023 metų ataskaitų rinkinį:

1. Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2023 m. veiklos ataskaitą (pridedama);
2. Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2023 m. finansinių ataskaitų rinkinį (pridedama);
3. Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos 2023 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui (Laisvės al. 36, Kaunas) arba Regionų apygardos administracinio teismo rūmams (A. Mickevičiaus g. 8A, Kaunas) per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo arba įteikimo dienos.

Savivaldybės meras

Algis Kašėta

Kultūros ir sporto skyriaus vedėja

Laima Denutienė
2024-03-26

PATVIRTINTA
Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2024 m. kovo 26 d. sprendimu
Nr. T-X-266

**VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2023 M. VEIKLOS ATASKAITA**

1. ĮSTAIGOS PRISTATYMAS

Varėnos rajono savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – Viešoji biblioteka) – Varėnos rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, vykdanči bibliotekų veiklą ir veikianti informacijos sklaidos, kultūros ir švietimo srityse. Viešoji biblioteka kaupia, tvarko ir saugo savivaldybės gyventojų poreikius tenkinantį universalų dokumentų fondą, aptarnauja vartotojus, dalyvauja formuojant Lietuvos bibliotekų fondą ir kuriant bibliotekų informacijos sistemą.

Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos (adresas Vytauto g. 19, 65189 Varėna, tel. (8 310) 31 639, el. paštas info@varenosvb.lt, interneto svetainė <https://www.varenosvb.lt>) pagrindinė veiklos rūšis – bibliotekų veikla. Įstaigai vadovauja Eitaras Kazimieras Krupovičius, direktoriaus sukauptas vadybinis stažas – 18 m. 2023 m. Viešosios bibliotekos tinklą sudarė Varėnos rajono savivaldybės viešoji biblioteka ir 19 struktūrinių teritorinių padalinių (Dargužių, Dubičių, Gudžių, Kibyšių, Krivilių, Marcinkonių, Matuizų, Merkinės, Naujųjų Valkininkų, Nedzingės, Panaros, Panočių, Perlojos, Pilvingių, Puodžių, Valkininkų, Vilkiutinio, Vydenių, Žilinių). Mobilioji biblioteka aptarnavo 24 rajono kaimų gyventojus (Ašasninkų, Barčių, Bartelių, Daržininkų, Druckūnų, Gudakiemio, Ilgininkų, Kabelių, Karpiškių, Kašėtų, Krūminių, Musteikos, Pamusių, Pirčiupių, Puvočių, Sarapiniškės, Senųjų Naniškių, Senosios Varėnos, Subartonių, Tolkūnų, Vazgirdonių, Voriškių, Vydenių, Žiūrų).

Įstaigos darbuotojai

Vadovai (direktorius pavadootojas) (A2 lygis)		Specialistai kultūros ir meno darbuotojai (A2 ir B lygis)		Specialistai ne kultūros ir meno darbuotojai (A2 ir B lygis)		Kvalifikuoti darbuotojai (C lygis)		Darbininkai (D lygis)	
Pareigybių skaičius	Darbuotojų skaičius	Pareigybių skaičius	Darbuotojų skaičius	Pareigybių skaičius	Darbuotojų skaičius	Pareigybių skaičius	Darbuotojų skaičius	Pareigybių skaičius	Darbuotojų skaičius
2	1	39	36	3	3	4	3	4	4

1.1. VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas – organizuoti rajono savivaldybės gyventojų bibliotekinių ir informacinių aptarnavimą, teikti tradicines, elektronines ir viešosios erdvės (bendruomenės centro) bibliotekos paslaugas visuomenei.

Uždaviniai:

- kaupti, tvarkyti ir saugoti universalų dokumentų fondą, atitinkantį Varėnos rajono literatūrines ir istorines tradicijas, ekonominę ir kultūrinę plėtrą, demografinę situaciją, gyventojų reikmes;

- skleisti dokumentuose užfiksuotas žinias, idėjas ir informaciją, tokiu būdu prisidėti prie žinių visuomenės gyvenimo, skatinant nuolatinį mokymąsi, žinių atsinaujinimą, kultūrinę veiklą ir kūrybiškumą;

- teikti tradicines paslaugas, kurių pagrindinis tikslas – išsaugoti rašytinį paveldą ir skatinti skaitymą, sudaryti sąlygas visuomenės savišvietai ir savikūrai, ugdyti kūrybingumą bei vaizduotę;

- siekti, kad viešoji biblioteka, kaimo bibliotekos taptų šiuolaikiniu bendruomenės informacijos, kultūros, neformalaus ugdymo ir laisvalaikio centru;

- plėtoti elektronines bibliotekų paslaugas, kurios apima kultūros paveldo skaitmeninimą, skaitmeninės vietos informacijos duomenų bazių kūrimą (organizavimą, įtraukiant suinteresuotas bendruomenes), gyventojų informacinės kompetencijos ugdymą ir kitas elektroninėmis priemonėmis teikiamas bibliotekų paslaugas;

- kaupti kraštotyros dokumentų fondą bei informaciją apie dokumentus, susijusius su regionu, rengti kraštotyros darbus;

- tvarkyti fondų apskaitą ir saugoti spaudinius bei kitus dokumentus, vadovaujantis bibliotekos fondo apsaugos nuostatais;

- vykdyti informacijos sklaidą kultūros, mokslo ir švietimo srityse, skatinti gyventojų skaitymą;

- teikti metodinę pagalbą savivaldybės teritorijoje esančioms kitoms bibliotekoms;

- diegti naujas technologijas, įtraukiant viešąją biblioteką į Lietuvos integralios bibliotekų sistemos (LIBIS) programą;

- skatinti darbuotojų profesionalumo ugdymą, sistemingą kvalifikacijos kėlimą;

- gerinti ir plėsti viešosios bibliotekos teikiamas paslaugas gyventojams, atsižvelgiant į jų poreikius ir lūkesčius;

- dalyvauti įvairiose programose, projektuose, organizuoti su viešosios bibliotekos veikla susijusius kultūrinius, švietėjiškus renginius.

1.2. VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS VEIKLA IR REZULTATAI

Viešoji biblioteka rūpinosi paslaugų vartotojams plėtra ir vartotojų poreikių tenkinimu.

2023 m. Viešoji biblioteka aktyviai vykdė projektinę veiklą, įsisavino 25 400 Eur projektinės paramos lėšų. Svarbiausi 2023 m. įgyvendinti projektai:

- 1) „22-oji respublikinė vaikų meninės kūrybos šventė „Poezijos pavasarėlis“ ir Anzelmo Matučio 100-ųjų, Martyno Vainilaičio 90-ųjų gimimo metinių minėjimo renginių ciklas“ ir „Vaikų poetų jubiliejai“. Projektų rėmuose vyko 25 renginiai. Organizuota tradicinė šventė Pauosupėje prie A. Matučio Drevės su aktoriais Daliumi Skamaraku, Vesta Šumilovaite-Terteliene, profesionalių

muzikantų „Karališkuoju vaikų orkestru“, įteikta 7-oji literatūrinė A. Matučio premija Vladui Bražiūnui, apdovanoti geriausių literatūros kūrinių autoriai vaikai.

Vyko 2 konferencijos „Vaikų poetui Anzelmui Matučiui – 100“ ir „Martynui Vainilaičiui – 100, suorganizuoti 2 pėsčiųjų žygiai „Martyno Vainilaičio takais“ ir „Anzelmo Matučio takais“, poezijos ir muzikos diena „Anzelmo Matučio kūrybos perlai“ su „Vėjų“ teatro aktoriais, poezijos ir muzikos diena prie A. Matučio drevės su aktoriumi Daliumi Skamaraku, 2 pažintinės ekskursijos po A. Matučio dreve, profesionalių aktorių trupė „Teatriukas“ atliko M. Vainilaičio kūrinio „Kalvio pasaka“ muzikinę inscenizaciją, Nacionalinio operos ir baleto teatro solistai – J. Tamulionio operos „Bruknelė“ ištraukas, vyko abiejų poetų kūrinių garsiniai skaitymai, organizuotos 7 spaudinių ir nuotraukų parodos. Projektas subūrė 549 dalyvius ir 4 462 žiūrovus.

2) „Mobilūs pašnekesiai“. Vyko 5 renginiai: Tolkūnuose – teatro „Labas“ spektaklis „Kas apsakys tas dzūkų linksmybes“; Valkininkuose – aktorius, bardo Juozo Gaižausko, Marcinkonyse – aktorės Nijolės Narmontaitės literatūros, muzikos ir teatro kompozicijos, Kriviliuose – susitikimas su etnomuzikologe Loreta Sungailiene, Dubičiuose menininkė Nomeda Marčėnaitė vedė meno terapijos seminarą ir kūrybines puodelių dekoravimo dirbtuves. Visuose renginiuose sulaukta per 780 klausytojų.

3) „Čiurlionis kitaip“ ir „Komikso „Kastuko istorijos“ leidyba“. Bendradarbiaujant su Nacionaliniu M. K. Čiurlionio dailės muziejumi vyko po 5 edukacijas „Pagauk Čiurlionio debesį“ ir „Simbolinis koliažas“ vaikams Valkininkų, Merkinės V. Krėvės gimnazijose, Varėnos, Lazdijų ir Druskininkų viešosiose bibliotekose. Valkininkuose ir Merkinėje vyko muzikos ir literatūros popietės. Aktoriai Justas Tertelis ir Vesta Šumilovaitė-Tertelienė skaitė Sofijos ir M. K. Čiurlionio laiškus, o akordeonistas Nerijus Bakula atliko etiudus „Čiurlionio muzika akordeonu“. Senosios Varėnos bažnyčioje, Druskininkų r. Viečiūnų ir Lazdijų viešojoje bibliotekose minėti aktoriai taip pat skaitė Sofijos ir M. K. Čiurlionio laiškus. Išleistas komiksų leidinys apie menininko vaikystę „Kastuko istorijos“, skirtas edukaciniams tikslams, vyko jo pristatymai. Iš viso – 17 veiklų, 650 dalyvių vaikų ir suaugusių.

4) „Laisvalaikio ir žinių erdvė. Netradicinės pamokos“. Vyko 4 netradicinės pamokos su: žurnalistėmis, radijo ir televizijos laidų vedėjomis Živile Kropaite-Basiule ir Aiste Plaipaite, gamtininku Mariumi Čepuliu, aktore Nijole Narmontaite, istoriku, rašytoju, TV laidų vedėju Robertu Petrausku. Organizuoti 7 knygų pristatymai: Vykinto Vaitkevičiaus „Dainavos žemės šventvietės“,

Antano Švedo „Vilties testamentas. Atsiminimai“, Petro Miliūno „Be lūkesčių“, „Laiškai iš Mardasavo“, Regimanto Vilkaičio „Vladas Sipaitis. Dienoraščiai, prisiminimai, laiškai“, „Drevinė bitininkystė iš kartos į kartą“, „Tėviške, tėviške, marių baltų“ (kompaktinė plokštelė). Vyko 11 parodų pristatymų: medžio drožėjo Gintaro Pačkausko „Verpstės“, Onos Marcalienės ir Ūlos Lebednykaitės rankdarbių, nuotraukų „Sigito Gedos veidai“, „Vai, pucine...“ (apie Marcinkonių folkloro ansamblį), Žymantės Indrašiūtės paveikslų „Paslėpti sapnai“, kompiuterinės grafikos darbų „Nuo žodžių, iki...“, Varėnos J. Čiurlionytės menų mokyklos neformaliojo suaugusiųjų švietimo programos dalyvių darbų „Kūrybos pynės“, fotomenininko Algimanto Aleksandravičiaus portretų „Žmonės, kuriantys Lietuvą“, Aldonos Šimkūnienės rankdarbių „Siuvinių dėžutės paslaptys“, Rimutės Karčiauskienės-Rimėjos tapybos darbų „Spalvų šokio ritmu“, Vytauto Baublio tapybos darbų. Pristatyti 2 filmai, organizuotos jų peržiūros: Dariaus Skramtai „Marija“ ir Jono Bilinsko „Šilų bitės“. Visose projekto veiklose dalyvavo 3 120 suaugusių ir vaikų.

5) „Aš skaitau – aš augu!“. Organizuotas 31 renginys: vaikų literatūros klasikų kūrybos garsinių skaitymų ciklas, edukacijos, Abėcėlės šventė, Tarptautinės vaikų knygos dienos šventė, Šiaurės šalių literatūros savaitė, viktorinos „Vanduo gyvybės šaltinis“, „Lietuviško žodžio skambesyje“, „Aš saugus internete“, „Europos kalbų diena“, susitikimas su dailininke ir rašytoja Sigute Ach ir kt.

Biblioteka dalyvavo kitų institucijų projektuose:

- 1) Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos projekte „Metų knygos rinkimai 2022“,
- 2) Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos projekte „Knygų startas“ (įtraukti 3 šeimų naujagimiai),
- 3) Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos – „Tėčiai skaito vaikams“,
- 4) Valstybinės lietuvių kalbos komisijos „Lietuvių kalbos dienos“ (Viešoji biblioteka, 13 kaimo bibliotekų),
- 5) Respublikiniame skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“ (Viešoji biblioteka, Dubičių, Krivilių, Puodžių, Nedzingės, Pilvingių, Panočių, Žilinių, Perlojos bibliotekos),
- 6) Nacionalinės švietimo agentūros programoje „Saugesnio interneto savaitė“ (Viešoji biblioteka, Gudžių, Krivilių, Matuizų, Nedzingės, Perlojos, Pilvingių bibliotekos),
- 7) Lietuvos kaimo bendruomenių projekte „Marcinkonys – Lietuvos mažoji kultūros sostinė“ (Marcinkonių biblioteka),
- 8) Asociacijos „Langas į ateitį“ – „Senjorų dienos internete“ (Dubičių, Krivilių, Naujųjų Valkininkų, Žilinių, bibliotekos),
- 9) Lietuvos kultūros ministerijos – „Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų MIRK programa“ (visos bibliotekos),
- 10) Šiaurės šalių asociacijų „Norden“ sąjungos projekte „Šiaurės šalių literatūros savaitė“ (Viešoji biblioteka, Krivilių, Nedzingės, Panočių, Valkininkų, Žilinių bibliotekos),
- 11) Respublikiniame skaitymo skatinimo projekte „Metai su knyga“,
- 12) „Dyslexia centras“ projekte „Disleksijos pažinimo savaitė“.

Biblioteka taip pat dalyvavo:

Pilietinėje Sausio 13-osios žvakučių akcijoje „Atmintis gyva, nes liudija“, „Apkasų žvakės Ukrainos gynėjams“, Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus bei Alytaus kraštotyros muziejų veiklose, susijusiose su Anzelmu Matučiu, Paramos ir labdaros fondo „Švieskime vaikus“ iniciatyvoje „Vaikų velykėlės“, Varėnos turizmo centro „Vasaros sezono atidarymo Varėnoje šventė“, LRT Klasika laidos „Ką man skaityti“ viešiniame, Lietuvos himno giedojimo akcijoje „Tautiška giesmė aplink pasaulį“ (Krivilių, Panočių bibliotekos), Varėnos rajono savivaldybės Jaunimo reikalų komiteto „Jaunimo diena Varėnoje 2023“, Varėnos rajono savivaldybės „Grybų šventė“, rašytojos Evelinos Daciūtės respublikinėje akcijoje „Kartu paskaitykim knygele“, dokumentinių filmų festivalyje „Nepatogus kinas“ (filmų peržiūros Varėnos viešojoje bibliotekoje), skaitmeninių įgūdžių ugdymo akcijoje „Skaitmeninė savaitė, socialinėje saugumo akcijoje „Būk matomas“ (Dargužių biblioteka), asociacijos „Gyvastis“ akcijoje „Už donorų organus“ (Valkininkų biblioteka).

Biblioteka dalyvavo nacionaliniuose tyrimuose:

- 1) Lietuvos kultūros tarybos ir partnerių tyrime „COVID-19 pandemijos ir kitų 2020–2022 m. poveikis kultūros ir kultūriniam sektoriui“,
- 2) Lietuvos kultūros tarybos ir Vilniaus universiteto tyrime „Savivaldybių kultūros indeksas“,
- 3) Lietuvos kultūros tarybos (LKT) apklausoje apie LKT darbą ir veiklos tobulinimą.
- 4) Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos apklausoje „Skaitymo klubų monitoringas“.
- 5) Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos apklausoje „Pasaulinė medijų ir informacinio raštingumo savaitė Lietuvos bibliotekose 2023“.

Viešosios bibliotekos tinklas, suformuotas seniūnijų centruose ir didesniuose kaimuose, yra prieinamas rajono bibliotekų skaitytojams ir informacijos vartotojams. Varėnos rajone 2023 metų pradžioje gyveno 20 466 nuolatiniai gyventojai, kaimų vietovėse – 12 495 (oficialiosios statistikos portalas <https://osp.stat.gov.lt/>), vienai bibliotekai teko 1 023 gyventojai.

Kiekvienai kaimo bibliotekai priskirta aptarnauti gyventojus kaimų, kurie nuo bibliotekos nutolę ne daugiau kaip 5 km, juose gyveno 8 329 gyventojai, mobiliosios bibliotekos aptarnaujamame mikrorajone – 3 033 gyventojai. Dėl didelių atstumų, nepalankios geografinės padėties (miškai, vandens telkiniai ir pan.), reto gyventojų tankumo už aptarnaujamų mikrorajonų ribų liko 1 133 gyventojų.

Mobilioji biblioteka į kaimus vyko 251 dieną, užregistruotas 151 vartotojas, apsilankęs 1 605 kartus, jiems išduotos 4 378 knygos.

2023 m. Viešojoje bibliotekoje ir kaimo bibliotekose užregistruoti 4 056 vartotojai, kurie apsilankė 86 952 kartus. Rajono bibliotekose buvo išduota 110 101 fiz. vnt. įvairių dokumentų.

Rajono gyventojų skaičius

Gyventojai	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Mieste	7 971	8 043	7 780	7 895	7 990
Kaime	12 495	12 703	12 740	12 949	13 286
Rajone	20 466	20 746	20 520	20 844	21 276

Vartotojų skaičius rajono bibliotekose

Vartotojai	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	2 086	2 078	2 263	2 956	3 322
Kaimo bibliotekose	1970	2 172	3 079	3 601	4 187
Iš viso:	4 056	4 250	5 342	6 557	7 509

Lankytojų skaičius rajono bibliotekose

Lankytojai	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	51 206	50 987	35 252	46 175	69 886
Kaimo bibliotekose	35 746	34 793	29 331	42 101	68 774
Iš viso:	86 952	85 780	64 583	88 276	138 660

Vartotojų vaikų skaičius rajono bibliotekose

Vartotojai vaikai	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	678	676	925	920	997
Kaimo bibliotekose	380	453	624	752	901
Iš viso:	1 058	1 129	1 549	1 672	1 898

Pastaba. 2023 m. 6 kaimo bibliotekos įjungtos į Lietuvos integralios informacijos sistemos (LIBIS) skaitytojų aptarnavimo posistemį (iš viso LIBIS programoje dirbo Varėnos viešoji ir 14 kaimo bibliotekų): vedama automatizuota vartotojų apskaita. Vartotojų registracija yra bendra visoje Lietuvoje (vienas Lietuvos gyventojas, besilankantis keliuose šalis bibliotekose, yra tik vienos bibliotekos registruotas vartotojas), todėl dalis mūsų rajono bibliotekų aktyvių skaitytojų, besilankančių ir kitose Respublikos bibliotekose, yra kito miesto ar rajono bibliotekų registruoti vartotojai, o mūsų bibliotekų – lankytojai. Darbas LIBIS programoje nuo 2022 m. didele dalimi lėmė registruotų vartotojų rodiklio kritimą. Labai svarbu, kad išaugo apsilankymų skaičius (apsilankymų rodiklis parodo, kaip dažnai gyventojams reikalinga biblioteka).

1.2.1. Dokumentų fondas

Rajono bibliotekose sukauptas 135 482 vnt. knygų, periodinių leidinių ir elektroninių dokumentų fondas. Viešosios bibliotekos universalus fondas formuojamas atsižvelgiant į savivaldybės teritorijos istorines ištakas, ekonominę ir kultūrinę plėtrą, gyventojų reikmes, turimas finansines lėšas. Kultūros ministerija 2023 metais skyrė 24 688 eurus naujų dokumentų įsigijimui. Periodinių leidinių prenumeratai rajono savivaldybė skyrė 15 822 eurus. Dėl sparčiai augančios leidinių kainos, susiduriama su fondo komplektavimo sunkumais. Jaučiamas naujų knygų trūkumas, o senų ir susidėvėjusių knygų pakeisti naujomis neįmanoma dėl lėšų stygiaus. Dėl šios priežasties dokumentų fondai Varėnos viešojoje bibliotekoje nepakankamai atnaujinami, o kaimo bibliotekose sensta. Parama ar dovanotos knygos papildo bibliotekos fondus, tačiau ne pačia geriausia dalimi, jos ne visada džiugina, nes labai dažnai dovanojamos senos, nepatrauklios išvaizdos, skaitytojų nedominančios knygos. Atlikti Matuizų ir Vydenių bibliotekų fondų patikrinimai.

Lėšos dokumentų įsigijimui

Lėšos (Eur)	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Kultūros ministerija	24 688	25 432	24 312	36 357	18 438
Varėnos rajono savivaldybė	15 822	11 076	10 111	12 760	13 660

Rajono bibliotekų dokumentų fondas (vnt.)

Visas fondas	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	60 222	78 682	64 898	62 656	62 237
Kaimo bibliotekose	75 260	63 310	91 272	101 282	108 709
Iš viso:	135 482	141 992	156 170	163 938	170 946

Per metus įsigyta dokumentų (vnt.)

Gautis	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	2 388	3 320	2 632	2 890	3 381
Kaimo bibliotekose	7 604	8 100	3 839	5 421	5 660
Iš viso:	9 992	11 420	6 471	8 311	9 041

Išduota dokumentų

Išduotis	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	63 972	62 307	51 070	76 473	127 918
Kaimo bibliotekose	46 129	51 329	55 653	60 993	91 875
Iš viso:	110 101	113 636	106 723	137 466	219 793

Per metus įsigyta dokumentų vaikams

Gautis	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	513	714	514	529	504
Kaimo bibliotekose	450	997	542	1 342	1 581
Iš viso:	963	1 711	1 056	1 871	2 085

Išduota dokumentų vaikams

Dokumentų išduotis	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2020 m.	2019 m.
Viešojoje bibliotekoje	13 630	18 321	14 257	16 482	25 054
Kaimo bibliotekose	5 828	7 847	10 396	12 806	19 397
Iš viso:	19 458	26 168	24 653	29 288	44 451

Vartotojų mokymas

Mokymai	Elektroninėms paslaugoms skirti mokymai		Kompiuterinio raštingumo mokymai	
	Mokymų trukmė, akad. val.	Dalyvių skaičius	Mokymų trukmė, akad. val.	Dalyvių skaičius
Viešojoje bibliotekoje	61	210	12	132
Kaimo bibliotekose	175	260	121	585
Iš viso:	236	470	133	717

Naujausių informacinių technologijų dėka informacija operatyviai pasiekia vartotojus, sudaromos palankios sąlygos jų švietimui ir saviugdai. Viešojoje bibliotekoje ir 19 kaimo bibliotekose yra 92 kompiuterizuotos darbo vietos vartotojams (Viešojoje bibliotekoje – 14, kaimo bibliotekose – 78).

	Interneto vartotojų skaičius		Interneto lankytojų skaičius	
	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.
Viešojoje bibliotekoje	361	402	3 375	2 844
Kaimo bibliotekose	571	778	9 816	7 493
Iš viso:	932	1 180	1 3191	103 373

Pagrindinis Lietuvos integralios informacijos sistemos (LIBIS) tikslas – vartotojų informacinis aprūpinimas. Su LIBIS programine įranga Viešoji biblioteka pradėjo dirbti 2004 m. Viešojoje bibliotekoje veikia komplektavimo, katalogavimo, skaitytojų aptarnavimo, TBA, statistikos posistemiai. Į LIBIS sistemą suvesti Viešosios bibliotekos, Dubičių, Gudžių, Krivilių, Marcinkonių, Matuizų, Merkinės, Naujųjų Valkininkų, Nedzingės, Panočių, Perlojos, Puodžių, Valkininkų, Vydenių, Žilinių. Minėtos bibliotekos taip pat dirba LIBIS skaitytojų posistemyje (t. y. vartotojų registracija, išduotis ir šių rodiklių apskaita vykdoma automatizuotai).

Viešosios bibliotekos informacijos vartotojai naudojosi Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB), teisės aktų paieškos sistema „INFOLEX. Teisės aktai“ ir teismų praktikos paieškos sistema „INFOLEX. Praktika“, „EBSCO Publishing“ duomenų baze (socialinių ir humanitarinių mokslų, medicinos, verslo ir ekonomikos žurnalai, laikraščiai ir žinyai). Jomis pasinaudota 1 419 kartų.

Rajono bendruomenė apie naujus leidinius buvo informuojama bibliotekos tinklapyje <http://biblioteka.varena.lt>. 2023 m. sukurta nauja bibliotekos interneto svetainė (<https://www.varenosvb.lt>).

Viešojoje bibliotekoje su negalia ir senyvo amžiaus gyventojų aptarnavimui skirtos 6 darbo vietos, 2 iš jų – kompiuterizuotos. Viešosios bibliotekos paslaugomis naudojosi 32 vartotojai, turintys neįgaliojo pažymėjimus, iš jų 8 interneto paslaugomis. Kaimo bibliotekų paslaugomis naudojosi 51 asmuo su negalia ir 359 senyvo amžiaus vartotojai.

1.2.2. Materialinės bazės gerinimas ir ūkinės veiklos vykdymas

UAB „Saugaus darbo garantas“ atliko rajono bibliotekų profesinės rizikos įvertinimą. Nustatyta, kad darbo sąlygos atitinka darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonominius profesinės rizikos veiksnius, darbo įrenginių, darbo higienos sąlygas, technines normas ir kitas gaisrinės saugos taisykles.

Valkininkų bibliotekoje įrengta jauki poilsio zona vaikams (kilimas, sėdmaišiai). Puodžių bibliotekoje pakeistos lauko durys, įrengtos žaliuzės, atlikta kondicionieriaus profilaktika. Panočių bibliotekoje pakeistos durys. Varėnos viešojoje bibliotekoje įrengtos vidaus ir lauko vaizdo stebėjimo kameros, šilumos siurblys. Pagerintos Vaikų ir jaunimo literatūros skyriaus darbuotojų sąlygos.

1.2.3. Žmogiškieji ištekliai. Darbuotojų profesinės kvalifikacijos kėlimas

Per metus kvalifikaciją kėlė 39 Viešosios bibliotekos ir kaimo bibliotekų bibliotekininkai (Viešosios bibliotekos – 21 darbuotojai, kaimo bibliotekų – 18).

Bibliotekininkai dalyvavo mokymuose:

- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos organizuotose mokymuose:

„Pasirengimo medijų ir informacinio raštingumo mokymams“ kurse: „Andragogikos pagrindai“, „Efektyvus informacijos pateikimas ir mokymų vedimas“, „Viešasis kalbėjimas, konfliktinės situacijos“,

„Tekstai lengvai suprantama kalba“ (nuotoliniai),

„Tvarumas bibliotekoje“,

„Internetinės svetainės pritaikymas klausos negalią turintiems žmonėms“ (nuotolinis seminaras),

„Vaizdo medžiagos rengimas, maketavimo pradžiamokslis programa „Canva“,

„Kraštotyros darbo aktualinimas bibliotekose“,

„Bibliotekos – autorystės ambasados. Praktiniai seminarai bibliotekininkams“,
 „Jaunas žmogus bibliotekoje“,
 „Bibliotekos komunikacija: regiono bibliotekų tinklaraštis, vaizdo komunikacija, socialinių tinklų svarba, bendravimas su žiniasklaida ir pranešimai spaudai“,
 nuotoliniame susitikime su projekto „Metai su knyga“ skaitymo ambasadorėmis,
 „Elektroniniai dokumentai ir jų tvarkymas“ (nuotoliniai),
 „Edukacija bibliotekoje – galimybės ir iššūkiai“,
 praktiniai mokymai „Kimochis – integruojama socialinių ugdymo programa, skirta ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio amžiaus vaikams“,
 „Išmokime naudotis EBSCO duomenų baze“,

- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios ir Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekų – „Profesionalaus klientų aptarnavimo principai“;
- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos konferencijoje „Miestas ir kalba“;
- Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus ir Šiaulių apskrities Povilo Višinskio ir viešųjų bibliotekų – „Garsinių skaitymų „Prisiminimų beieškant“ senyvo amžiaus ir demencija sergantiems asmenims organizavimas“ (nuotoliniai);
- Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos organizuotuose mokymuose: ankstyvojo skaitymo skatinimo praktiniuose mokymuose „Kaip lavinti vaikų ankstyvąjį skaitymą?“,
 kūrybinio-terapinio rašymo mokymuose,
 „Judantys žodžiai: judesio terapija su biblioterapijos elementais“,
 „Profesionalaus klientų aptarnavimo principai“,
 „Lietuvos viešųjų bibliotekų lankytojų 2022 m. tyrimo ataskaitos pristatymas“ (nuotoliniai),
 „Skaitymo klubų sąskrydis“,
 „Infoplex dokumentas. Teisės aktai ir Teismų praktika“,
 „Skaitmeninės rinkodaros strategija, priemonės ir įgyvendinimas“,
 „Garso įrašų paieška portale epaveldas.lt“ (nuotoliniai),
 „Skaitymo gebėjimus skatinančios edukacijos ir jų vedimo esminiai principai“,
 „Skaitymo gebėjimus skatinančių edukacijų sužaidybinimas“,
 „Skaitymo gebėjimus skatinančių edukacijų vedimas panaudojant fenomenais grįstą ugdymą“;
- MIRKT mokymuose:
 „Vizualaus fiksavimo ABC“,

„Vizualaus mąstymo taikymas bibliotekoje medijų raštingumo temoms atskleisti“,
„Infografikų skaitmenizavimas su „Canva“ įrankiu“,
„Dirbtinis intelektas šiandien: Poveikis medijų ir informaciniam raštingumui“,
„Kibernetinis saugumas: būdingiausios grėsmės ir iššūkiai“,
„Technologijos ir žmogus: kur balansas šiandien?“,
„Mokymosi grupių moderavimas. Į santykių orientuotos mokymosi erdvės kūrimas“,
Virtualus UNESCO Pasaulinės medijų ir informacinio raštingumo savaitės Lietuvos bibliotekose veiklų pristatymas,

„Autorių teisės skaitmeninėje erdvėje ir sąsajos su kitais intelektinės nuosavybės apsaugos būdais“,

„Autorių teisės ir pramogos bei mokslas“,

„Autorių teisės ir dirbtinis intelektas“,

„Mokymosi grupių moderavimas. Į santykių orientuotos mokymosi erdvės kūrimas“.

„Finansinis raštingumas“;

• UAB „Saugaus darbo garantas“ – „Asmens duomenų apsauga įmonėje“ (nuotoliniai);

• Lietuvos kurčiųjų draugijos organizuotuose mokymuose:

„Visuomenės švietimas apie kurčiuosius ir įtraukusis kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymas“ (nuotoliniai),

„Internetinės svetainės pritaikymas klausos negalią turintiems žmonėms“;

• Lietuvos aklųjų bibliotekos „Biblioteka visiems“ „Konferencija + įtraukties istorijos“ (nuotoliniai);

• Vytauto Didžiojo universiteto tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Medijų raštingumas ir informacinės technologijos: iššūkiai ir sprendimai XXI amžiuje“ (nuotoliniai);

• Neįgaliųjų reikalų departamento – „Kaip parengti kiekvienam prieinamą informaciją?“;

• Specialiųjų tyrimų tarnybos mokymai „Korupcijos samprata ir pasireiškimas Lietuvoje. Korupciniai nusikaltimai ir atsakomybė“ (nuotoliniai);

• Nacionalinio Saugesnio interneto centro Lietuvoje konferencijoje „Vaikas+ekranas+mokykla=?“ (nuotoliniai);

• asociacijos „Žuvies akis“ seminare „Komandinis darbas. Atrastos kūrybinės idėjos“;

• Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LiJOT) mokymai apie įtraukius metodus vykdant konsultacijas ir organizuojant jaunimo informavimo ir konsultavimo renginius (nuotoliniai).

2023 m. įgyvendinti Lietuvos kultūros tarybai pateikti projektai:

1) „22-oji respublikinė meninės kūrybos šventė „Poezijos pavasarėlis“ (gauta 9 000 Eur),

- 2) „Čiurlionis kitaip“ (gauta 4 000 Eur),
- 3) „Mobilūs pašnekesiai“ (gauta 3 600 Eur).
- 4) „Laisvalaikio ir žinių erdvė. Netradicinės pamokos“ (gauta 3 000 Eur).

Igyvendinti Varėnos rajono savivaldybei pateikti projektai:

- 1) „Mobilūs pašnekesiai“ (gauta 1 000 Eur),
- 2) „Čiurlionis kitaip“ (gauta 1 000 Eur),
- 3) „Laisvalaikio ir žinių erdvė. Netradicinės pamokos“ (gauta 800 Eur),
- 4) „Vaikų poetų jubiliejai“ (gauta 2 000 Eur),
- 5) „Aš skaitau, aš augu“ (gauta 500 Eur),
- 6) „Komikso „Kastuko istorijos“ leidyba“ (gauta 500 Eur).

2023 m. parengti projektai Lietuvos kultūros tarybai (gavus finansavimą, jie bus vykdomi 2024 m.) „Čiurlionis kitaip“, „Papildyta realybė „Karalių pasaka“, „Mobilūs pašnekesiai“, „(Už)Skaityk pasaulį“, „9-asis vaikų meninės kūrybos festivalis „Susitikimas Ežio dvare“ (atsakymo laukiama).

Rajono bibliotekose suorganizuoti 667 renginiai, iš jų parodos – 331. Varėnos viešojoje – 196 renginiai, iš jų 74 parodos, kaimo bibliotekose – 471, iš jų 257 parodos.

Varėnos Viešojoje bibliotekoje renginiuose apsilankė 8 006 lankytojai, kaimo bibliotekose – 4 813.

1.2.4. Viešosios bibliotekos renginiai

Sausis–gruodis – protmūšis „Auksinis protas“ (29 renginiai).

Sausio 11 d. – A. Matučio „Žirgelio namai“ sensoriniai skaitymai.

Sausio 13 d. – pilietinė žvakučių akcija.

Sausio 18 d. – garsiniai skaitymai ir piešimo dirbtuvės „A. Matučio eilėraščiai“.

Sausio 19 d. – E. Daciūtės „Laimė yra Lapė“ garsiniai skaitymai.

Sausio 20 d. – savanorių priimančių organizacijų kuratorių susitikimas.

Sausio 24 d. – M. Vainilaičio kūrybos garsiniai skaitymai ir piešimo dirbtuvės.

Sausio 25 d. – M. Vainilaičio „Vilko pilis“ sensoriniai skaitymai.

Sausio 27 d. – E. Daciūtės „Drambliai ėjo į svečius“.

Sausio 30 d. – N. Kinnear „Ar gali pažaisti“ garsiniai skaitymai.

Sausio 31 d. – Vykinto Vaitkevičiaus knygos „Dainavos žemės šventvietės: Varėnos rajonas ir Druskininkų savivaldybė“ pristatymas.

Vasario 7 d. – viktorina „Aš saugus internete“.

Vasario 10 d. – protmūšis jaunimui „Vasario 16-oji“.

Vasario 21 d. – viktorina „Lietuviško žodžio skambesys“.

Vasario 22 d. – filmo „Marija“ pristatymas ir peržiūra.

Kovo 2 d. – Antano Švedo knygos „Vilties testamentas. Atsiminimai“ pristatymas.

Kovo 2 d. – K. Zylė „Geriausia diena“ garsiniai skaitymai.

Kovo 4 d. – Onos Marcalienės ir Ūlos Lebednykaitės rankdarbių parodos atidarymas.

Kovo 10 d. – garsiniai skaitymai „Eilės, skriejančios per žemę“.

Kovo 15 d. – E. Daciūtė, A. Kiudulaitė „Pasakojimas apie Katiną ir tulpę“ garsiniai skaitymai.

Kovo 21 d. – P. Miliūno poezijos valanda.

Kovo 22 d. – teminė popietė, viktorina „Vanduo – gyvybės šaltinis“.

Balandžio 5 d. – konferencija „Vaikų poetui A. Matučiu – 100“.

Balandžio 6 d. – knygos ir abėcėlės šventė „Aš skaitau“.

Balandžio 20 d. – „Draugystė su piene“ garsiniai skaitymai.

Balandžio 27 d. – susitikimas su dailininke Sigute Ach.

Gegužės 2 d. – viktorina „Gyvi „Auksinio proto“ žaidimai“.

Gegužės 4 d. – nuotraukų parodos „Sigito Gedos veidai“ atidarymas.

Gegužės 5 d. – Varėnos policijos pareigūnų ir visuomenės susitikimas.

Gegužės 9 d. – Živilės Kropaitės-Basiulės knygos „#FainiausiaPasaulyMočiutė“ pristatymas.

Gegužės 13 d. – 22-oji vaikų poetinės kūrybos šventė „Poezijos pavasarėlis“.

Gegužės 19 d. – „Sofijos ir M. K. Čiurlionio laišakai“ su akt. Justu Terteliu, Vesta Terteliene, muzikantu Nerijumi Bakula Valkininkuose.

Gegužės 23 d. – protmūšis „Ar pažįstate Varėnos kraštą“.

Gegužės 26 d. – meno terapijos seminaras ir kūrybinės dirbtuvės su Nomeda Marčėnaite Dubičiuose.

Gegužės 26 d. – poezijos ir muzikos diena su „Vėjų“ teatro aktorais.

Gegužės 27 d. – tarptautinis poezijos festivalis „Poezijos pavasaris 2023“.

Birželio 1 d. – susitikimas su gamtininku Mariumi Čepuliu.

Birželio 2 d. – „Tėčiai skaito vaikams“.

Birželio 3–4 d. – turizmo atidarymo diena prie A. Matučio Drevės.

Birželio 9 d. – „Sofijos ir M. K. Čiurlionio laišakai“ su akt. Justu Terteliu, Vesta Terteliene, muzikantu Nerijumi Bakula.

Birželio 11 d. – istorijos, teatro, kino, literatūros ir muzikos kelionė su akt. Juozu Gaižausku Valkininkuose.

Birželio 17 d. – Loretos Sungailienės paskaita „Folkloro raiška: nuo gyvenimo iki profesionalios scenos“ Kriviliuose.

Birželio 17 d. – poezijos ir muzikos diena su akt. D. Skamaraku prie A. Matučio Drevės.

Birželio 17 d. – pėsčiųjų žygis „A. Matučio takais“.

Liepos 8 d. – teatro „Labas“ spektaklis „Kas apsakys tas dzūkų linksmybes?“

Liepos 11 d. – bibliotekos zona Jaunimo dienoje.

Rugsėjo 1 d. – Nijolės Narmontaitės literatūros, muzikos ir teatro kompozicija Marcinkonyse.

Rugsėjo 6 d. – informacinės sistemos ELVIS pristatymas.

Rugsėjo 7 d. – bibliotekos erdvė vaikų šventėje „Vaikystės spalvos“.

Rugsėjo 9 d. – Knygų kiemas Grybų šventėje.

Rugsėjo 13 d. – susitikimas su aktore Nijole Narmontaite.

Rugsėjo 16 d. – pėsčiųjų žygis „M. Vainilaičio vaikystės takais“.

Rugsėjo 20 d. – E. Mieželaičio „Zuikis Puikis“ sensoriniai skaitymai.

Rugsėjo 21 d. – filmo „Šilų bitės“ pristatymas, peržiūra.

Rugsėjo 21 d. – N. Kinnear „Š š š! Tyliau!“ garsiniai skaitymai.

Rugsėjo 24 d. – „Sofijos ir M. K. Čiurlionio laišakai“ su akt. Justu Terteliu, Vesta Terteliene, muzikantu Nerijumi Bakula Senojoje Varėnoje.

Rugsėjo 25 d. – knygos „Laiškai iš Mardasavo“ pristatymas.

Rugsėjo 26 d. – viktorina Europos kalbų dienai.

Rugsėjo 26 d. – parodos „Kūrybos pynės“ uždarymas.

Rugsėjo 27 d. – mokymai darbuotojams „Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų ugdymas“.

Spalio 2 d. – edukacija „Pagauk Čiurlionio debesį“.

Spalio 2 d. – edukacija „Simbolinis koležas“ (M. K. Čiurlioniui).

Spalio 4 d. – komikso „Kastuko istorijos“ pristatymas.

Spalio 7 d. – „Poezijos rudenėlis“.

Spalio 10–29 d. – festivalio „Nepatogus kinas“ filmų peržiūros.

Spalio 10 d. – „Teatriuko“ aktoriai skaito M. Vainilaičio „Kalvio pasaką“.

Spalio 11 d. – R. Vilkaičio knygos „Vladas Sipairis. Dienoraščiai, prisiminimai, laišakai“ pristatymas.

Spalio 11 d. – R. Bee „Spalvų namelis“ garsiniai skaitymai.

Spalio 11 d. – Debi Glori „Vilke, kiek dabar valandų“ sensoriniai skaitymai.

Spalio 17 d. – knygų autorės, bardės Loretos Zabalujevos poezijos ir dainų popietė.

Spalio 19 d. – mokymai bibliotekininkams „Edukacija bibliotekoje“.

Spalio 19 d. – proto mankšta su Robertu Petrausku.

Spalio 25 d. – Ciara Flood „Įkyrūs triušiai“ garsiniai skaitymai.

Lapkričio 14 d. – D. McKee „Elmeris“ garsiniai skaitymai.

Lapkričio 15 d. – konferencija „Martynui Vainilaičiui – 90“.

Lapkričio 17 d. – Šiaurės šalių literatūros savaitė.

Lapkričio 21 d. – T. Heapy „Spindintis miestas“ garsiniai skaitymai.

Lapkričio 22 d. – edukacija su Kimochis žaislais. V. Lingytės „Didelė Laimė ir mažytė Baimė“ garsiniai skaitymai.

Lapkričio 22 d. – projekto „Drevinė bitininkystė iš kartos į kartą“ pristatymas.

Lapkričio 28 d. – Alison Jay „Bitė ir aš“ garsiniai skaitymai.

Lapkričio 29 d. – B. Spenlhof „Piktulis: garsiniai skaitymai. Edukacija su Kimochis žaislais.

Gruodžio 1 d. – Vytauto Baublio tapybos darbų parodos atidarymas.

Gruodžio 5 d. – operos „Bruknelė“ ištraukas dainuoja operos solistai.

Gruodžio 6 d. – finansinio raštingumo mokymai bibliotekininkams.

Gruodžio 12 d. – Eglės ir Nerijaus Malinauskų, Alberto Antanavičiaus muzikos vakaras, Sigito Gedos poezija.

Gruodžio 20 d. – eilėraščių žiemos tematika skaitymai, kūrybinės dirbtuvės.

1.2.5. Kaimo bibliotekų renginiai

Kaimo bibliotekose populiariausi kraštotyros pobūdžio ir Dainavos metams skirti renginiai. Dubičių bibliotekoje organizuota tradicinė 8-oji kraštiečių šventė „Kur gimėm, kur augom“, kurioje aktorė, dramaturgė, publicistė Inesa Paliulytė pristatė savo knygą „Laukimo pieva“. Kaimo šventės vyko ir Perlojos, Nedzingės kaimuose. Tolkūnų kaimo šventę, surengtą Nedzingės bibliotekos darbuotojos, praturtino Viešosios bibliotekos projekto „Mobilūs pašnekesiai“ – teatro „Labas“ dzūkiškas spektaklis „Kas apsakys tas dzūkų linksmybes?“. Bendradarbiaujant Marcinkonių bibliotekai, seniūnijai, kultūros centrai gyvenvietėje atidarytas Juozo Averkos skveras. Pristatyta Laimos Kurgonaitės-Purlienės knyga „Mūsų dėdė Juozas“.

Nedzingės bibliotekoje paminėtas kraštiečio aktorius, teatrologas Baliaus Juškevičiaus atminimas. Prisiminimais dalijosi jį pažinoję bendruomenės nariai, skaitė B. Juškevičiaus knygos „Teatro šviesoje ir šešėliuose“ ištraukas. Krivilių bibliotekoje atidaryta bendruomenės narės Rimos Volodzkienės siuvinėtų paveikslų paroda „Dygsnelių terapija“. Kraštietės Stasės Paulaitienės siuvinėtų paveikslų paroda „Magiški kryželių burtai“ – Panočių bibliotekoje.

Dzūkijos metai paminėti Dubičių, Gudžių bibliotekose dalyvaujant vietos folkloro ansambliams, pasakotojams. Nedzingėje vyko dzūkų tarmės ir Romo Sadausko dzūkiškos kūrybos vakarai. Etnografės Onutės Drobelenės nuotraukų paroda „Skarelės“ pristatyta Naujųjų Valkininkų ir Marcinkonių bibliotekose. Dubičių, Krivilių, Panočių bibliotekos bendradarbiaudamos su kultūros centrais, surengė linksmą vakaronę „Dzūkų tradicijos gyvos ir šiandien“ su savo kaimų folkloro ansamblių programomis, literatūriniais skaitymais, žaidimais, tautinio paveldo patiekalų degustacija, rankdarbių paroda „Margi dzūkų raštai“. Panašaus pobūdžio vakaronę organizavo Perlojos biblioteka su kultūros centru, apjungiant Gudžių, Nedzingės, Perlojos bendruomenes. Marcinkonių bibliotekoje vyko susitikimas su etnologue, tautodailininke Marija Liugiene, veikė jos pagamintų šiaudinių sodų paroda „Šiaudiniai sodai – lietuvių tapatybės atskleidimo būdas“. Minėtos parodos pristatymas vyko ir Naujųjų Valkininkų bibliotekoje.

Populiarios edukacijos, kūrybinės dirbtuvės: advento vainikų pynimo, dekoravimo – Dubičių ir Valkininkų; knygų skirtukų, atšvaitų gamybos, advento vainikų pynimo, dekoravimo dirbtuvės Dargužių; vilnos vėlimo, advento vainikų, kalėdinių dekoracijų – Krivilių; kojinių mezgimo – Marcinkonių; kalėdinių vainikų ir kitų dekoracijų gamybos, vilnionių gėlių – Merkinės; kiaušinių marginimo vašku ir šiaudinių sodų rišimo – Naujųjų Valkininkų; šiaudinių žaislų kūrimo, audinių dažymo šibori technika – Puodžių; vilnos vėlimo – Vilkautinio; kalėdinių atvirukų kūrimo – Nedzingės, Žilinių bibliotekose ir kt.

Pristatytos knygos dalyvaujant jų autoriams: Krivilių ir Marcinkonių bibliotekose – Onutės Drobelenės „Molinukų sakmės“; Marcinkonių bibliotekoje taip pat pristatytos knygos: Jolitos Bernotienės ir Onutės Grigaitės „Džiaugsmo virtuvė“, Jolitos Bernotienės ir Ingridos Jakubavičienės „Ponios Smetonienės virtuvė“, Česlovo Skaržinsko knyga „Ženkilai“ pristatyta Nedzingės; Virginijos Rimkuvienės „Jis vadina mane mama“ – Puodžių; Dvilės Kucevičienės knygos „Tarp meilės ir milijonų“, „Kai meilė brangesnė už milijoną“, „Pamotė“ – Valkininkų; Leonardo Gutausko, Povilo Ričardo Vaitiekūno, Valentino Sventicko „Laiškai iš Mardasavo“ – Marcinkonių bibliotekose.

Partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago 105-osios gimimo metinės paminėtos Gudžių, Krivilių, Nedzingės bibliotekose. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 90-mečio minėjimą Krokšlio kaime prie lakūnams skirtų atminties ženklų surengė Panočių (suaugusiems) ir Dubičių (vaikams) bibliotekos. Valkininkų bibliotekos skaitytojai dalyvavo pėsčiųjų žygyje „Laisvės keliu“, skirtame Kovo 11-ajai ir Lietuvių kalbos dienoms, klausėsi pasakojimo apie Valkininkų bažnyčioje kunigavusius Nepriklausomybės akto signatarą Vladą Mironą ir knygnešį Silvetrą Gimžauską.

Skaitytojų vaikų grupėje populiarius renginiai, skirti Tarptautinės vaikų knygos, Tarptautinės vaikų gynimo, Pasaulinės obuolio, Lietuvių kalbos dienoms, Šiaurės šalių literatūros savaitei, kalendorinėms liaudies šventėms, renginių ciklai vaikų rašytojų Anzelmo Matučio, Martyno Vainilaičio, Selemono Paltanavičiaus, Evelinos Daciūtės, Janinos Degutytės, Violetos Palčinskaitės kūrybai ir kt.

1.2.6. Netradicinės darbo formos

Viešojoje bibliotekoje veikė:

- literatų klubas „Jievaras“,
- žaisloteka (vartotojų 449, lankytojų 6 928; sukaupta žaislinių knygelių, pasakų ir vaikiškų dainelių įrašų, stalo žaidimų, dėlionių, pirštinių lėlių, piešimo priemonių ir kt.),
- jaunųjų knygos bičiulių būrelis (suburti 24 vaikai, daugiausiai 5–6 kl., tvarkė knygų ir periodikos fondą, klįjavo suplyšusius leidinius, tvarkė žaislotekos inventorių);

Kaimo bibliotekose veikė:

- moterų klubas „Smilga“ – Marcinkonių bibliotekoje (7 dalyvės, vyko 8 susitikimai, narės padėjo organizuoti renginius, akcijas),
- knygų bičiulių klubas „Smalsučiai“ – Dubičių bibliotekoje (6 lankytojai; vyko šeštadieniai knygų skaitymai ir aptarimai),
- „Knygos bičiulių“ būrelis – Krivilių („Knygelių ligoninė“, teatralizuoti skaitymai, literatūros kūrinių kūrimas, dalyvavimas virtualiuose konkursuose; 4 dalyviai),
- dramos būrelis – Nedzingės bibliotekoje (inscenizuotas dzūkiškas scenos vaizdelis „Bobulės ir anūkų porinimai“),
- žaisloteka – Dubičių bibliotekoje (stalo žaidimai, piešimo priemonės),
- žaisloteka – Puodžių bibliotekoje (stalo žaidimai, dėlionės, piešimo priemonės),
- žaisloteka – Gudžių bibliotekoje (stalo žaidimai, dėlionės, piešimo priemonės),
- žaisloteka – Žilinių bibliotekoje (multifunkcinis žaidimų stalas, stalo žaidimai, dėlionės).

2. VADOVO INDĖLIS, TOBULINANT ĮSTAIGOS ADMINISTRAVIMĄ

Pagal Viešosios bibliotekos nuostatus bibliotekos direktorius organizuoja ir koordinuoja bibliotekos darbą ir atsako už jos veiklą. 2023 m. direktoriaus pagrindiniai veiklos uždaviniai: tęsti Lietuvos integralios bibliotekų sistemos (toliau LIBIS) skaitytojų aptarnavimo posistemės diegimą kaimo bibliotekose, koordinuoti projektinę veiklą; organizuoti darbuotojų kvalifikacijos kėlimą; koordinuoti materialinės bazės gerinimo ir finansinės ūkinės veiklos darbus; koordinuoti kompiuterinio raštingumo mokymus viešojoje bibliotekoje, organizuoti renginius, dalyvauti projektuose.

Bibliotekos vadovas parengė ir patvirtino dokumentus: „Dėl Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos skelbiamos informacijos interneto svetainėje tvarkos“, „Asmens duomenų tvarkymo taisyklės“, „Asmens duomenų saugumo pažeidimų valdymo tvarkos aprašas“, „Vaizdo stebėjimo tvarkos aprašas“.

Varėnos viešojoje bibliotekoje baigtas Lietuvos integralios bibliotekų sistemos (LIBIS) diegimas, t. y. visi dokumentai įtraukti į el. katalogą. Rekatalogavimas taip pat baigtas Dubičių, Gudžių, Krivilių, Marcinkonių, Matuizų, Merkinės, Naujųjų Valkininkų, Nedzingės, Panočių, Perlojos, Puodžių, Valkininkų, Vydenių, Žilinių bibliotekose, jos taip pat dirba LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemyje.

Viešojoje bibliotekoje kiekvieną mėnesį vyko bibliotekos darbuotojų, dirbančių LIBIS programoje, mokymai ir individualios konsultacijos, sudarytos sąlygos dalyvauti nuotoliniuose mokymuose darbo vietoje.

Viešojoje bibliotekoje vyko mokymai: „Edukacija bibliotekoje – galimybės ir iššūkiai“, „Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų ugdymo programos pristatymas“, „Finansinis raštingumas“, praktiniai mokymai „Kimochis“ – integruojama socialinių emocinių įgūdžių ugdymo programa, skirta ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio amžiaus vaikams“, konferencijos „Vaikų poetui Anzelmui Matučiu – 100“, „Martynui Vainilaičiui – 90“.

Organizuoti 9 darbuotojų pasitarimai darbo problemų sprendimo klausimais. Vienoje kaimo bibliotekoje lankytasi vidutiniškai 3 kartus, išvykų tikslas – darbo rodikliai, materialinė ir ūkinė veikla, praktinė pagalba dirbant LIBIS skaitytojų aptarnavimo posistemyje, tvarkant fondus (LIBIS diegimas, fondų tikrinimas), organizuojant renginius.

Dalyvavo 12-oje kitų institucijų projektu: Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos „Metų knygos rinkimai 2022“, „Knygų startas“, „Tėčiai skaito vaikams“, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos „Lietuvių kalbos dienos“, respublikiniame skaitymo iššūkyje „Vasara su knyga“, respublikiniame skaitymo skatinimo „Metai su knyga“, Nacionalinės švietimo agentūros programoje „Saugesnio interneto savaitė“, Lietuvos kaimo bendruomenių projekte „Marcinkonys – Lietuvos mažoji kultūros sostinė“, „Langas į ateitį“ „Senjorų dienos internete“, Lietuvos kultūros ministerijos „Medijų ir informacinio raštingumo kompetencijų MIREK programa“, Šiaurės šalių asociacijų „Norden“ sąjungos „Šiaurės šalių literatūros savaitė“, „Dyslexia centras“ projekte „Disleksijos pažinimo savaitė“.

Dalyvavo 5-iose respublikiniuose tyrimuose: Lietuvos kultūros tarybos ir partnerių „COVID-19 pandemijos ir kitų 2020–2022 m. poveikis kultūros ir kultūriniam sektoriui“, „Savivaldybių kultūros indeksas“, „Apie LKT darbą ir veiklos tobulinimą“, Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos „Skaitymo klubų monitoringas“, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos „Pasaulinė medijų ir informacinio raštingumo savaitė Lietuvos bibliotekose 2023“.

2023 m. birželio mėn. Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno teritorinis skyrius atliko Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos patikrinimą. Pažeidimų nenustatyta.

2023 m. Vilniaus priešgaisrinė gelbėjimo valdyba atliko Viešosios bibliotekos pastato (Vytauto g. 19, Varėna) patikrinimą. Pažeidimų nenustatyta.

3. PROBLEMOS, POREIKIAI IR PERSPEKTYVOS

Rajono specifika (didžiausias plotu ir rečiausiai apgyvendintas rajonas Lietuvoje), gyventojų urbanizacija, telkimas į ekonominius centrus, tarptautinė migracija, demografinė padėtis (gyventojų skaičiaus mažėjimas, senstantys gyventojai) nepalanki bibliotekų veiklai.

Lietuvos universitetams neruošiant bibliotekininkystės specialistų, sparčiai augant kvalifikaciniais reikalavimams, susijusiems tiek su tradicine bibliotekininkyste, tiek su nuolat besikeičiančių informacinių technologijų pritaikymu darbe (darbas virtualioje biblioteka aplinkoje: vartotojų aptarnavimui, fondų, dokumentų, darbo rodiklių apskaitai persikeliant į internetą), senstant rajono bibliotekininkų bendruomenei (amžiaus vidurkis 54,7 metai, 13 darbuotojų amžius 60–64

metai), o aukštos kvalifikacijos jaunimui dėl mažo atlygio jau dabar nesirenkant darbo ypač kaimo bibliotekose, po 5–10 metų – reali rajono bibliotekų specialistų ir bibliotekų darbo problema.

Lėšų trūkumas apsunkina nuoseklų dokumentų fondų komplektavimo planavimą ir riboja pasirinkimo galimybes vartotojams.

Struktūriniuose teritoriniuose padaliniuose susidėvėję kėdės, senos knygų lentynos.

Reikalingas remontas Nedzingės, Matuizų, Krivilių, Žilinių, Panočių, Pilvingių, Valkininkų bibliotekose.

Viešosios bibliotekos 2023 metų ataskaitų rinkinį rasite: Varėnos rajono savivaldybės interneto puslapyje <http://www.varenosvb.lt> arba Viešosios bibliotekos skaitykloje antrame aukšte.

Direktorius

Eitaras Kazimieras Krupovičius

**VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2023 M. FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS**

Viešoji biblioteka tvarkydama buhalterinę apskaitą ir rengdama finansines ataskaitas, vadovaujasi bendrais apskaitos principais, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS).

Bibliotekoje buhalterinė apskaita vedama kompiuterizuotai naudojant „LABBIS-IV“ buhalterinę programą.

Darbo užmokesčiui skaičiuoti naudojama BONUS-6 programa.

2023 metais finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis VSAFAS reikalavimais.

Bibliotekos finansinių ataskaitų rinkinys parengtas 2023 metų gruodžio 31 dienos duomenimis. Visos operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami dvejybinio įrašu „Didžiojoje knygoje“.

Taikomi kaupimo, subjekto veiklos tęstinumo, periodiškumo, pastovumo, piniginio mato, palyginimo, turinio viršenybės prieš formą, principai.

Įstaigos veiklos finansavimas

Finansiniai šaltiniai	2023 m.	2022 m.
1. Savivaldybės biudžetas		
1.1. Savivaldybės biudžeto lėšos	920 912	781 425
1.2. Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos	33 498	25 432
1.3. Biudžetinių įstaigų pajamos	1 345	1 195
2. Kiti šaltiniai	–	5 200
2.1. ES paramos lėšos	–	–
2.2. Valstybės biudžeto lėšos	19 600	14 600
2.4. Kitų finansavimo šaltinių lėšos (fizinių, juridinių asmenų parama ir t.t.)	667	1 324

Savivaldybės ir valstybės biudžeto tikslinės dotacijos lėšų panaudojimas

Išlaidų pavadinimai	2023 m.		2022 m.	
	Savivaldybės biudžeto lėšos	Valstybės biudžeto lėšos	Savivaldybės biudžeto lėšos	Valstybės biudžeto lėšos
Darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos	789 146	–	661 200	–
Prekių ir paslaugų naudojimas	108 131	19 600	126 620	14 600

Ilgalaikis turtas	5 379	33 498	-	25 432
Iš viso:	902 658	53 098	787 820	40 032

2023 m. finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir jų aiškinamasis raštas pateikiami žemiau.

**VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2023 M. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINYS**

Varėnos rajono savivaldybės viešoji biblioteka 2023 metais biudžetą (Programa (7), Priemonė 07.02.01.01, Funkcija 08.02.01.01.) įvykdė:

1. Darbo užmokesčio metinis planas buvo 776 300 Eur, panaudota – 774 569,44 Eur. Liko nepanaudota 1 730,56 Eur, skirtumas susidarė dėl darbuotojų ligos;
2. Atitinkamai nepanaudotas ir soc. draudimas. Buvo planuojama 14 800 Eur, panaudota 14 577,12 Eur. Liko nepanaudota 222,88 Eur;
3. Ryšių planas buvo 4 200 Eur, visos lėšos panaudotos;
4. Transporto išlaidoms buvo skirta 9 500 Eur, panaudota 9 499,55 Eur;
5. Komandiruočių planas buvo 100 Eur, panaudota 60 Eur;
6. Materialinio turto remontui buvo suplanuota 600 Eur, panaudota 591,82 Eur;
7. Komunalinėms paslaugoms buvo suplanuota 52 200 Eur, panaudota 52 499,76 Eur;
8. Informacinių technologijų prekėms ir paslaugoms buvo suplanuota 6 700 Eur, panaudota 6 654,77 Eur;
9. Kitų prekių ir paslaugų išlaidų planas buvo 53 200 Eur, panaudota 53 134,71 Eur;
10. Kitų išlaidų einamiems tikslams (darbuotojų kelionėms į darbą ir atgal kompensuoti) planas buvo 1 200 Eur, panaudota 1091,20 Eur. Liko nepanaudota 108,80 Eur (ne visas dienas dirbo – sirgo);
11. Infrastuktūros ir kitų statinių įsigijimo išlaidoms buvo skirta 12 300 Eur, panaudota 12 210 Eur;
12. Knygų įsigijimui planuota 24 700 Eur, panaudota 24 688 Eur;
13. Ilgalaikio turto įsigijimui (infrastruktūra ir kiti statiniai) planas buvo 2 000 Eur, panaudota 1980,56 Eur.

2023 m. biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita pateikiama žemiau.